

Navodila za programsko opremo

Spletni brskalnik Mozilla Firefox

Didaktično gradivo

Avtorja navodil: Iztok Osredkar, Dijana Osredkar Datum: September 2007

Center odprte kode Slovenije Spletna stran: <u>http://www.coks.si/</u> Elektronski naslov: <u>podpora@coks.si</u> Telefon: 02 4216153

UVOD

Središče za izmenjavo znanja – Inštitut OKO

Središče za izmenjavo znanja in pomoč uporabnikom - Inštitut OKO (v nadaljevanju inštitut) se bo ukvarjalo z delom na področju znanosti, izobraževanja in raziskovanja. Inštitut želi postati središče za izmenjavo znanja na področju odprtokodnih rešitev.

Namen inštituta je povezovanje in integracija strokovnjakov z različnih raziskovalnih, uporabniških in izobraževalnih področij ter razvoj in podpora raziskovalnega razvojnega dela. Inštitut bo tako oblikoval in izvajal izobraževalne ter raziskovalne razvojne programe, pomembne za spodbujanje družbenega, gospodarskega, tehnološkega, znanstvenega in kulturnega razvoja. Prav tako želi inštitut spodbujati in aktivno podpirati povezave med šolstvom ter gospodarstvom in javno upravo na osnovi skupnih projektov.

Inštitut ima cilj vključiti odprtokodne operacijske sisteme ter ostale splošne odprtokodne programske opreme v vzgojo in izobraževanje, uporabo odprtokodne programske opreme v podjetništvu, javni upravi in v civilni družbi, saj so posledica uporabe take opreme veliki prihranki pri nabavah strojne in sistemske programske opreme, cenejša informacijska tehnologija in izogibanje monopolnim rešitvam.

Več podatkov lahko najdete na spletni strani http://www.institut-oko.si

Direktor: Iztok Osredkar

COKS – Center Odprte Kode Slovenije

Center odprte kode Slovenije (COKS) je nacionalni vzpodbujevalec razvoja, uporabe in znanja o odprtkodnih tehnologijah in rešitvah. Razvojno podporni Center Odprte Kode Slovenije centralizirano nudi uporabnikom storitve pomoči in podpore ter zagotavlja rešitve za potrebe javnega in zasebnega sektorja.

Spletni naslov: http://www.coks.si

Sodelujoče organizacije

Ustanovitelji COKS so združeni v konzorcij, ki ga sestavljajo naslednje organizacije:

- Agenda d.o.o., Maribor
- Univerza v Mariboru, Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Maribor
- Univerza na Primorskem, Fakulteta za Management, Koper
- Inštitut OKO, Velenje
- Inštitut Spark, Beltinci
- Inštitut IPROK, Maribor
- Nevron d.o.o., Ljubljana
- Šolski center Velenje

Kazalo vsebine

UVOD	.2
Središče za izmenjavo znanja – Inštitut OKO	.2
COKS – Center Odprte Kode Slovenije.	.2
1. INTERNET	5
1 1 PRIDORI JENO ZNANJE	5
1.1. TRIDODEJENO ZNANJE	.5
1.2. NEKAJ OSNOVINIII IDEJ IN FOUDARKOV	.) 6
1,2,1, INTERNETNA IMENA 1 2 2 SVFTOVNI SPI FT - WWW	0. Q
1.2.3. SPLETNI ODJEMALEC	.9
1.2.4. SPLETNI STREŽNIK	.9
1.3. VPRAŠANJA	11
2 ISKANIE INFORMACII NA SVETOVNEM SPLETU	12
2.1 PRIDORI JENO ZNANJE	12
2.1. I KIDODLJENO ZNANJE	12
2.2. ISKAINJE INFORMACIJ IN SELETNI ISKALINIKI	14
2.3. VPKASANJA	
3. BKSKALNIK MOZILLA FIKEFOX	15
3.1. PRIDOBLJENO ZNANJE	15
3.2. PREDSTAVITEV	15
3.2.1. ZGODOVINA	15
3.2. PRIPRAVA ZA NAMESTITEV	16
3.4. POSTOPEK NAMESTITVE	17
3.5. DELOVNO OKOLJE IN PRIVZETE NASTAVITVE	19
3.5.1. MENIJI	19
3.5.1. ORODNA VRSTICA	19
3.5.3. ODPIRANJE SPLETNE STRANI	<i>19</i>
3.5.3.1. Uporaba funkcije naprej/nazaj	19
3.5.3.2. Določitev domaće strani	20
3.5.5.5. Shranjevanje spletne strani	20 21
3 5 <i>A</i> PRILAGODITEV ORODNE VESTICE	21 21
3 5 4 1 Dodaianie gumboy	21
3.5.4.2. Iskanje nedavno obiskanih strani (zgodovina)	22
3.5.4.3. Dodajanje iskalnih pogonov	22
3.5.4.4. Dodajanje zaznamkov	23
3.5.4.5. Dodajanje živih zaznamkov	23
3.5.4.6. Zamenjava teme	23
3.5.4.7. Stalni prikaz zavihka	24
3.5.4.8. Uporaba zavihkov	24
3.5.4.9. Kazsiritve	25
4. PKEDNOSII BKSKALNIKA MOZILLA FIKEFOX	2 0
4.1. BRSKANJE Z ZAVIHKI – HITREJE, UDOBNEJE,	27
PREGLEDNEJE	27
4.2. ZAVRAČANJE POJAVNIH OKEN	27
4.3. PRILAGODLJIVE ORODNE VRSTICE	27
© Inštitut OKO, september 2007 3/32	

4.4. IZBOLJŠANE MOŽNOSTI ISKANJA	
4.5. HITRA IN UDOBNA STRANSKA VRSTICA	
5. NAČINI ISKANJA	
5.1. ZAHTEVNEJŠÉ TEHNIKE ISKANJA	
5.1.1. "FRAZA"	
5.1.2. "KLICAJ"	
5.1.3. "PLUS/MINUS +/-"	
5.1.4. "AND, OR, NOT"	
5.1.5. "PO POLJIH"	
6. NALOGE ZA PONOVITEV	30
7. POGOJI UPORABE	32

1. INTERNET

1.1. PRIDOBLJENO ZNANJE

Po opravljeni vaji boste:

poznali, kako se računalniki identificirajo na omrežju;

poznali kaj je internet;

- vedeli, kaj je to svetovni splet;
- vedeli, kaj so internetni odjemalci;
- ✓ vedeli, zakaj je potreben spletni strežnik.

1.2. NEKAJ OSNOVNIH IDEJ IN POUDARKOV

Internet je največje svetovno omrežje, v katerega je povezanih na tisoče računalniških omrežij sposobnih medsebojne komunikacije, saj vsi "govorijo" isti jezik, ki je zasnovan na protokolu TCP/IP (Transmission Control Protocol / Internet Protocol).

- Galobrio		
Povezava		
Stanje:	Poveza	va je vzpostavljena
Trajanje:		00:01:46
Hitrost		31.2 Kb/s
Dejavnost	Poslano — 🛒	— Prejeto
B:	21.415	165.593
Stiskanje:	21 %	3 %
Napake:	0	2
Lastnosti	Prekini povezavo	

Slika 1: Povezava računalnika z omrežjem

V internet so vključena velika omrežja, regionalna omrežja, lokalna omrežja na univerzah in raziskovalnih institucijah. Omrežja so medseboj povezana z usmerjevalniki (routers), podatkovni promet pa se odvija z veliko hitrostjo in vse aktivnosti se dogajajo v realnem času.

Uporabniki katerega koli dela internetovega omrežja lahko dosežejo katere koli druge uporabnike na preostalih delih. Preko pretvornikov (gateways) pa internet komunicira z omrežji, ki niso njegov sestavni del kot npr. UUNET (Unix-to-Unix NETwork) in BITNET (Because It's Time to Network).

Danes velja internet za informacijsko avtocesto, kar je

zlasti sinonim za storitev WWW, saj omogoča dostop do nepregledne množice koristnih, zanimivih in tudi popolnoma neuporabnih podatkov.

Če ima računalnik povezavo na internet, pomeni troje:

- 1. uporablja protokol TCP/IP,
- 2. ima svojo IP številko,
- 3. lahko pošilja IP pakete vsem računalnikom, ki so priključeni na internet.

		Ĺ
Splošno Podrobnosti		
Lastnost Ime neprave Vista naprave Vista stržnika Prevejanje pristnosti Stiskanje PPP multilnik okvitjanje Naslov IP stržnika IP naslov odjemalca	Vrednost U.S. Robotics 56K FAX EXT modem PPP TCP/IP PAP (brez) Izklopien 133.2.0.150 194.249.12.136	

Slika 2: Podatki o omrežju

Za uporabnika priključek pomeni možnost uporabe naslednjih storitev:

		La Conclus Anala (Min Con Contras : Speen Speen Conclus Speen Sp	C C H © not (CL Dian
			čra
1.	svetovnega spleta,	Laborate Google (1988 marsho) ® Spenie interpr C (tampi pe statest i politice)	estatuta estatuta anda fore dila a
2.	elektronske pošte,	Cathlenish Prozen - Scott - Scott - Scott - Scott	com in Drafab
3.	prenosa datotek,		
4.	oddaljenega prijavljanja,		
5.	uporabe konferenčnih sistemov (novic),		
6.	klepeta.		
		Tenten 17 1777 X Department (Dente mean wer (Dente meter m. Dente meter m.	Copertubries COVER IN
		Slika 3: Google	iskalnik

1.2.1. INTERNETNA IMENA

Internetna imena in naslovi služijo za identifikacijo vsakega računalnika v omrežju. Splošna oblika imena računalnika je **nekje.področje**. Del imena nekje pove sistem ali lokacijo, področje pa vrsto organizacije ali državo, v kateri se nahaja spletni strežnik.

Vrste organizacij so:

- a) com družba ali komercialna organizacija
- b) edu izobraževalna ustanova
- c) gov vladna ustanova
- d) net ponudnik omrežnih storitev
- e) org privatna organizacija
- f) mil vojaška ustanova

Slika 4: com – družba ali komercialna organizacija

😻 info,edus,si - Domov - Mozilla Firefox			
Datoteka Urgjanje Bogled Pojdi Zaznamki Ogodja Pogoč			Q
🛶 • 🧼 - 😹 🔕 😭 🛷 http://info.edus.st/info/		🔂 🗹 🔕 Pojdi [	G, mnistrstvo za šolstvo
Customize Links Free Hotmail Windows Marketplace Windows Marketplace	ledia 🗋 Windows		
info.edus.si	iskanje		<u></u>
C Zavod Republik	e Slovenije za šolstvo		
Domov	torek, 23 maj 20	006	
MENI	Sector Strategy Strat		
Damav Paraw Pavesa are Pavesa are Pave	A second se	. ki ki 	
☐ Zeponini er me maxa] Kto pocehing gesley trafter	Amount of the state of the	re Silh VJ	
	Prirpaval Ulipane Pablic reda, 1.9 aml 1006 Ministrutvo z Solstvo in Šport razpisuje Natečaj za sefinanciranje računalniške stvojne in pregramske oprame vzgojno-izobraževalnim zavodom v letu 2006 in 2007 - 1. faza.		

Slika 5: edu – izobraževalna ustanova

Slika 6: **gov** – vladna ustanova

🕹 sorgeforge.net - Mozilla Firefox				
Datoteka Urgjanje Pogled Pojdi Zaznamki Otodja	Pomoč			
ф • 🧼 - 🎯 😢 🏠 🗋 http://www.sorgef	orge.net/			🖌 🗿 Pojdi 💽
📄 Customize Links 📄 Free Hotmail 📄 Windows Marketplac	e 📄 Windows Media 📄 Windows			
🔀 Program Firefox je preprečil tej strani, da bi odprla nezahtev	ano okno.			Možnosti 🔀
sorge	forge.net		toaire shout this URL	<u>^</u>
Top Call Eran Jo Sussim Sitt See Sitt See Sussifi Eran Sitt Eran Sitt Eran Sitt	gortes Popular Categories manada Fee Downloads da Video Sattoa Video Sattoa Video Sattoa Sattoa Sattoa Sattoa Sattoa Sattoa Sattoa Feore Categories M Tendo Sattoa Sat	Downloads Bus Tracting Free Software	ter Constru Consular Come	
	Travel Travel Akine tiskets Hotel Cor Rental Ar Onater South Beach Hotels	Money Savers Online Banking Online Payment Debt Consolidation Foreclosures Free Credit Report	Gambling Free Casino Games Poter Texas Holdem Bincklack Casino	

Slika 7: net – ponudnik omrežnih storitev

7/32

Slika 8: mil - voiaška ustanova

Slika 9: org - privatna organizacija

Izven ZDA je področje običajno dvočrkovna koda države, kakršna je določena pri mednarodni organizaciji za standardizacijo, npr.

- Pojdi Zaznamki Orodja Pomoj nttp://www.institut-oko.si/ > au – Avstralija s Marketplace 📄 Windows Media 📄 Wini > ca - Kanada Središče za izmenjavo znanja in pomoć uporabnikom Inštitut OKO 01 Iskanje. avo - Javna uprava - Gosp Domov Izobraževanje - Kultura - Partnerji - OK projekti > ch - Švica SNOVNI MENI DOBRODOŠLI NA PORTALU INŠTITUTA OKO itki o za > fi - Finska Ustanovitelii ORODJE ZA IZDELAVO E-GRADIV Kontakti Kniiga gostov > si - Slovenija ževanje v povezavi z klasičnim izobraževanjem postaja trend. Inštitut OKO želi slediti tem ali odprtokodno orodje za izdelavo e-gradiv eXe. Projekt najdete med **OK projekti.** PZV Orodje je enostavno za uporabo, omogoč izvoz v standard SCORM, ki ga podpira mnogo sodobnih LMS sistemov. Orod hitro razvila, tako je na razpolago ogromno aktivnosti za izdelavo gradiv, ki vam bodo v pomoč pri pripravi dobrih in e-oradiv. > at - Avstrija > fr - Francija » uk - Velika Britanija > de - Nemčija Slika 10: Slovenski portal z končnico si
- > jp Japonska
- > il Izrael
- ▶ hr Hrvaška

O (O) (D) (

1.2.2. SVETOVNI SPLET - WWW

Svetovni splet predstavlja mehanizem za dostop do med seboj povezanih in prepletenih dokumentov, ki so shranjeni na tisočih računalnikov po celotnem internetu. Zaradi preproste uporabe, privlačne grafike in razpoložljivosti vseh vrst informacij je svetovni splet danes sinonim za internet.

1.2.3. SPLETNI ODJEMALEC

Uporabnik svetovnega spleta vidi množico dokumentov ali spletnih strani. Spletna stran vsebuje besedilo, slike in povezave do drugih spletnih strani. Za dostop potrebujemo program - pregledovalnik. Pregledovalnik prenese zahtevano stran, interpretira njeno vsebino in jo prikaže uporabniku. Obenem lahko vsebuje tudi uporabniški agent elektronske pošte in bralnik novic.

Značilnost spletnih strani so **hiperpovezave** - Poudarjeni deli besedila (običajno), ki uporabnika pripeljejo do drugih spletnih strani. Uporabnik izbere povezavo s klikom miške ali pritiskom tipke *enter* in s tem ukaže pregledovalniku, naj naloži spletno stran, na katero kaže povezava. Besedilo, ki vsebuje hiperpovezave, imenujemo hipertekst. Poleg besedila lahko vlogo povezave igrajo tudi slike ali deli slik (občutljive slike).

1.2.4. SPLETNI STREŽNIK

Na vsaki spletni lokaciji teče strežniški proces, ki čaka na zahteve za povezavo. Odjemalci, ki pošiljajo zahteve, so navadno pregledovalniki. Ko se zveza vzpostavi, odjemalec pošlje eno zahtevo (prenos spletne strani) in strežnik pošlje odgovor (npr. spletno stran), nakar se zveza poruši. Protokol, ki opredeljuje veljavne zahteve in odgovore, se imenuje HTTP (Hyper Text Transfer **Protokol**).

Spletni naslovi (**URL - Uniform Resource Locator**) so sestavljeni iz treh delov ločenih med seboj s poševnimi črtami, npr. naslov **http://www.ijs.si/slo/ljubljana/castle.html** je sestavljen iz naslednjih delov:

- ime protokola (http Hyper Text Transfer Protokol),
- ime spletnega strežnika (www.ijs.si) oz. domena računalnika,
- ime in pot do datoteke s spletno stranjo (slo/ljubljana/castle.html).

Protokol	Uporaba	Primer
http	spletne strani	http://www.ijs.si/
ftp	prenos datotek	ftp://ftp.arnes.si/
file	lokalna datoteka	C:\clanki\clanek.txt ali file://c:/clanki/clanek.txt
news	novičarska skupina	
gopher	gopher	gopher://gopher.ifs.hr:70/1
mailto	pošiljanje pošte	mailto:martin.krpan@vrh.sv-trojica.si
telnet	oddaljeno prijavljanje	telnet://www.w3.org:80

Primeri spletnih naslovov z različnimi protokoli:

Pogosto opazimo spletne naslove, ki jim manjka ime datoteke, na primer http://www.ijs.si/slo/

V tem primeru gre za vnaprej določeno datoteko, navadno z imenom index.html ali index.php ipd.

Omenimo še, kaj se zgodi od trenutka, ko uporabnik klikne na povezavo do trenutka, ko se na zaslonu prikaže zahtevana spletna stran:

- 1. pregledovalnik poišče naslov URL izbrane hiperpovezave;
- 2. pregledovalnik vpraša imenski strežnik za IP številko;
- 3. imenski strežnik pošlje odgovor IP številko;
- 4. pregledovalnik vzpostavi TCP povezavo na to IP številko;
- 5. pregledovalnik pošlje zahtevo za prenos izbrane strani;
- 6. strežnik pošlje zahtevano datoteko;
- 7. sledi rušenje povezave;
- 8. pregledovalnik prikaže besedilo spletne strani;
- 9. pregledovalnik eno za drugo prenese in prikaže še slike na tej spletni strani (za vsako posebej vzpostavi novo TCP povezavo, pošlje zahtevo, prejme sliko in nato poruši povezavo).

1.3. VPRAŠANJA

- Internet je največje svetovno omrežje, v katerega je povezanih na tisoče prostovoljcev.
   a) drži
  - b) ne drži
- Omrežja so medseboj povezana z usmerjevalniki (routers), podatkovni promet pa se odvija z veliko hitrostjo in vse aktivnosti se dogajajo v realnem času.
   a) drži
   b) ne drži
- 3. Danes velja internet za informacijsko avtocesto, kar je zlasti sinonim za storitev WWW, saj omogoča dostop do nepregledne množice koristnih, zanimivih in tudi popolnoma neuporabnih podatkov.
  - a) drži
  - b) ne drži
- 4. Internetna imena in naslovi služijo za identifikacijo vsakega računalnika v omrežju.
   a) drži
  - b) ne drži
- Svetovni splet predstavlja mehanizem za dostop do med seboj povezanih in prepletenih dokumentov, ki so shranjeni na tisočih računalnikov po celotnem internetu.
   a) drži
  - b) ne drži
- 6. Spletna stran vsebuje besedilo, slike in povezave do drugih spletnih strani.
  - a) drži
  - b) ne drži
- 7. Besedilo, ki vsebuje hiperpovezave, imenujemo hiperaktivnost.
  - a) drži
  - b) ne drži
- 8. Na vsaki spletni lokaciji teče strežniški proces, ki čaka na zahteve za povezavo.
  a) drži
  b) ne drži
- 9. Katera končnica v spletnem naslovu predstavlja Slovenijo?
  - a) fi
  - b) si
  - c) at
  - d) fr

2. ISKANJE INFORMACIJ NA SVETOVNEM SPLETU

2.1. PRIDOBLJENO ZNANJE

Po opravljeni vaji boste:

- ✓ vedeli, zakaj se gradijo indeksne podatkovne baze;
- vedeli, zakaj pravimo programom, ki iščejo informacije, spletni iskalniki;
- vedeli, zakaj so potrebni spletni iskalniki;
- ✓ znali nastaviti iskalnike;
- ✓ znali urejati zaznamke;
- ✓ znali dodajati nove funkcije;
- ✓ znali spreminjati predloge.

2.2. ISKANJE INFORMACIJ IN SPLETNI ISKALNIKI

Svetovni splet vsebuje nepojmljivo količino informacij, vendar njegova narava uporabniku prav nič ne olajšuje iskanja točno določene informacije. Nekateri večji strežniki zato gradijo indeksno podatkovno bazo celotnega omrežja in nudijo uporabnikom možnost iskanja po njej. Programom, ki iščejo informacije po omrežju, pravimo spletni iskalniki.

Največja težava, s katero se srečujejo iskalniki, je skoraj neobvladljivo veliko število spletnih strani širom po strežnikih in dejstvo, da se strani ves čas spreminjajo, izginjajo in pojavljajo nove. Iskalnik namreč potrebuje tabelo, kjer je za vsako spletno stran shranjen njen spletni naslov in kazalec na njen vsebinski naslov, skladišče vsebinskih naslovov ter seznam ključnih besed.

Grajenje indeksa poteka v dveh korakih:

- iskanje vseh obstoječih spletnih strani
- indeksiranje ključnih besed.

Slika 11: Iskanje z Googlom

V drugem koraku gre iskalnik eno za drugo prek vseh najdenih spletnih strani in sproti v seznam ključnih besed na ustrezna mesta dodaja kazalce na spletne strani.

Iskalnik lahko indeksira spletne strani glede na njihov naslov, na ključne besede (določil jih je pisec spletne strani) ali na celotno vsebino - poišče besede, ki se najpogosteje pojavljajo. Prva možnost je

najpreprostejša, a daje najslabše rezultate. Tudi časovno in prostorsko je zelo zahtevna.

Ko uporabnik vnese ključno besedo v obrazec za iskanje podatkov, jo program na iskalnikovi lokaciji poišče v seznamu ključnih besed. Po potrebi opravi še logične funkcije - konjunkcijo ali disjunkcijo in prenese uporabniku rezultat - spletne naslove iz svojega seznama ključnih besed.

Pri gradnji indeksa lahko nastopi več težav:

- nekateri spletni naslovi niso več veljavni;
- nekateri strežniki trenutno niso dosegljivi (čakanje na njihov odziv povzroča velike zakasnitve);
- nekaterih lokacij iskalnik preprosto ne najde;
- nekaterih dokumentov ni možno indeksirati (na primer zvočne datoteke). Nekatere strani nimajo določenega naslova ali klučnih besed ali pa te nimajo zveze z vsebino (na primer John's Page - Janezova stran.);
- pomanjkanje pomnilnega prostora;
- celoten proces lahko traja predolgo.

Seznam iskalnikov:

- → http://www.lycos.com
- → http://www.altavista.com
- → http://www.hotbot.com
- → http://www.infoseek.com
- → http://www.cs.colorado.edu/www
- → http://www.yahoo.com
- → http://webcrawler.com
- → http://www.excite.com
- → http://www.google.com
- → http://www.netguide.com

Spletne strani na slovenskih strežnikih lahko iščemo na naslovih:

- → http://www.najdi.si
- → http://www.slowwwenija.si
- → http://www.matkurja.com

Če iščemo informacije o storitvah ali izdelkih nekega podjetja, velja poskusiti z naslovom:

→ www.ime-podjetja.com ali (v Sloveniji) www.ime-podjetja.si.

Na primer:

- → <u>http://www.microsoft.com</u>
- → <u>http://www.fiat.com</u>
- → <u>http://www.javor-pivka.si</u>
- → <u>http://www.sony.com</u>
- → <u>http://www.cocacola.com</u>
- → <u>http://www.mercator.si</u>

Sicer pa poskusimo z različnimi iskalniki in različnimi kombinacijami iskalnih nizov. Sprehodimo se po kategorijah ali pa poiščimo stran z vsebino, ki se le delno ujema z iskano. Potem sledimo povezavam s te strani na strani s sorodno vsebino, od teh še naprej v globino in širino in takoj bomo našli vsaj nekaj.

2.3. VPRAŠANJA

- 10. Svetovni splet vsebuje nepojmljivo količino informacij, vendar njegova narava uporabniku prav nič ne olajšuje iskanja točno določene informacije.
  - a) drži
  - b) ne drži
- Največja težava, s katero se srečujejo iskalniki, je skoraj neobvladljivo veliko število spletnih strani širom po strežnikih in dejstvo, da se strani ves čas spreminjajo.
   a) drži
  - b) ne drži
- 12. Grajenje indeksa poteka v dveh korakih.
  - a) drži
  - b) ne drži
- 13. Iskalnik lahko indeksira spletne strani glede na njihov naslov.
  - a) drži
  - b) ne drži
- 14. Gradnja indeksa poteka brez težav:
  - a) drži
  - b) ne drži
- 15. Kateri od navedenih spletnih naslovov ni spletni iskalnik?
  - a) http://www.altavista.com
  - b) http://www.yahoo.com
  - c) http://www.najdi.si
  - d) http://www.arnes.si

3. BRSKALNIK MOZILLA FIREFOX

3.1. PRIDOBLJENO ZNANJE

Po opravljeni vaji boste:

- ✓ poznali Mozilla Firefox brezplačni brskalnik;
- ✓ poznali zgodovino brskalnika Mozilla Firefox;
- ✓ znali namestiti brskalnik Mozilla Firefox;
- znali nastaviti delovno okolje brskalnika;
- ✓ spoznali uporabo orodne in menijske vrstice ter si znali prilagoditi le te;
- v primeru težav znali poiskati pomoč pri delu.

3.2. PREDSTAVITEV

Mozilla Firefox je odprtokodni spletni brskalnik. Odprta koda postaja zadnje čase vedno bolj vroča tema. Prednosti odprte kode pred "zaprtimi" komercialnimi programi so ogromne. Te se še kako poznajo tudi na Firefoxu: je brezplačen, razvija ga na tisoče prostovoljcev po vsem svetu, preveden je v več kot 30 jezikov, teče pa vsaj na osmih različnih strojnih platformah. Razvija se neverjetno hitro, prav tako hitro pa so odpravljene tudi morebitne najdene varnostne luknje.

Opremljen je z vsemi funkcijami sodobnih brskalnikov:

Slika 12: Maskota brskalnika

- 1. omogoča brskanje z zavihki
- 2. preprečuje odpiranje ne zaželenih oken
- 3. ima vgrajen iskalnik, z možnostjo dodajanja iskalnih pogonov
- 4. ne nalaga škodljivih ActiveX kontrolerjev
- 5. podpira žive zaznamke
- 6. ima vgrajen pobiralnik datotek (download manager)
- 7. je zelo prilagodljiv, z možnostjo enostavnega dodajanja novih funkcij
- 8. spreminjanje videza s temami
- 9. ...

Več o razvoju Firefoxa si lahko preberete na Mozillini spletni strani.

3.2.1. ZGODOVINA

Eden prvih (prvi je bil razvit za operacijski sistem NeXTStep in ni imel nekega posebnega imena) in splošno razširjenih spletnih brskalnikov je bil Mosaic. Njegova razvijalca sta nato ustvarila Netscape, ki je vpeljal večino funkcij današnjih brskalnikov. Netscape je imel dolgo let večinski tržni delež, kar je Microsoft opazil in z zlorabo svojega monopola pri namiznih operacijskih sistemih ga je počasi uspel ujeti in nato tudi izpodriniti.

Leta 1998 so se pri Netscapu odločili, da izdajo kodo svojega brskalnika javnosti, iz katere je nato počasi nastal odprtokodni brskalnik Mozilla. A pot od Netscapa do Mozille je bila dolga in trnava. Izvorna koda Netscapa se je izkazala za zelo zapleteno, prvotni projekt Mozilla.org je propadel. Zdelo se je, da je usoda nekdaj vodilnega brskalnika dokončno zapečatena. Toda zelo

O O Inštitut OKO, september 2007

15/32

nepričakovano je ameriško podjetje AOL kupilo ostanke Netscapa in finančno podprlo programerje Mozille. Štiri leta pozneje je končno izšla končana različica.

Ker se je Davu Hyattu in Blaku Rossu zdela Mozilla preveč "glomazna", saj je vsebovala še kup drugih stvari, ki za samo brskanje po spletu niso potrebne (poštni odjemalec, irc klepetalnik, urejevalnik spletnih strani in drugo ...), sta začela razvijati "lahko" različico, takrat imenovano Pheonix. Zaradi sporov z drugimi blagovnimi znamkami se je Pheonix dvakrat preimenoval, na koncu pa postal Firefox.

Uradni izid končne različice Firefoxa je bil 9. novembra 2004. Od takrat je bil s spleta pobran že več kot 50-milijonkrat. V petih mesecih je uspel sedaj vodilnemu Microsoftovemu brskalniku odvzeti že več kot 12 % tržni delež, po nekaterih statistikah pa tudi do 25 %. Od tod tudi Firefoxov slogan: *Take back the web* - vrnimo splet nazaj v prave roke!

3.2. PRIPRAVA ZA NAMESTITEV

Namestitev Firefoxa je nadvse enostavna.

Namestitev je razdeljena na tri dele:

- 1. prenos iz interneta
- 2. razširjanje prenesene datoteke
- 3. zagon namestitvene datoteke in namestitev
- Oddeskajte na
   <u>http://www.mozilla.com/firefox/</u>
- Poiščite zelen okvirček, v katerem piše *Download Firefox*. Strežnik avtomatično zazna vaš operacijski sistem in jezik. Na slikici spodaj piše *1.5.0.3 for Windows, Slovenian.* Če z izbiro niste zadovoljni, si lahko s klikom na *Other Systems and Languages* izberete kaj drugega, sicer pa kliknite *Download Firefox* in pričnite s prenosom.

Slika 13: Stran za prenos Mozille Firefox

Slika 14: Prenos Mozille Firefox

• Datoteko shranite kamor koli, lahko kar na namizje.

3.4. POSTOPEK NAMESTITVE

Slika 15: Namestitvena datoteka Po prenosu datoteke s spleta pričnemo z nameščanjem brskalnika. Postavimo se v mapo, kjer se nahaja namestitvena datoteka. S klikom na datoteko Firefox Setup pričnemo z nameščanjem brskalnika Mozilla Firefox. Na ekranu se nam lahko pojavi sporočilo operacijskega sistema. Opozorilo je varnostne narave, zato nadaljujemo s

pritiskom na gumb **Zaženi**. Prične se postopek namestitve. Najprej se pojavi okno za razširjanje.

48% Extracting	
Cancel	
Slika 17: Razš	irjanje

namestitvene datoteke

navodila za nadaljevanje na nadaljujemo s pritiskom

V

Pojavi se pozdravno

na gumb *Naprej*.

sta namestitve	
Vrsta namestitve Izbira možnosti namestitve.	3
Izberite želeno vrsto namestitve, nato pa kliknite gumb Naprej,	
💿 Standardna	
Brskalnik bo nameščen z najbolj pogosto izbranimi možnostmi.	
◯ Po meri	
Izberete lahko posamezne module za namestitev. Priporočeno za napredne uporabnike.	
13	
< Nazaj Naprej > Prekliči	

Slika 20: Izbira namestitve

O O Inštitut OKO, september 2007

 Odprta datoteka - varnostno opozorilo
 X

 Založnika ni bilo mogoče potrditi. Ste prepričani, da želite zagnali to programsko opremo?
 Ime: Firefox Setup 1.0.exe

 Izdajalelj:
 Ime: Application

 Vrsta:
 Application

 Od:
 C1:Documents and Settings(Bojan(My Documents)...

 Zaženi
 Prekliči

 Vdedno vprašaj pred odpiranjem te datoteke

 Xaloteka nima veljevnega digitalnega podpisa, ki potrijuje založnik z zaganje le programsko opremo založnikov, ki jim zavjete Kako se odločim, kalero programsko opremo naj zaženemo?

Slika 16: Opozorilo OS Windows

navodila za nadaljevanje nameščanja Mozille Firefox. Nameščanje

okno in

Slika 18: Začetek namestitve

nadaljevanju nam namestitveni sistem ponudi licenčne pogoje. Licenčne pogoje lahko preberemo. S klikom na *Sprejmem pogoje licence* sprejmemo licenčne pogoje in nadaljujemo z namestitvijo. Kliknemo na gumb *Naprej*.

Sledi izbira namestitve. Lahko izbiramo med ponujeno standardno namestitvijo ali izberemo možnost po meri. Priporočena je standardna možnost, zato nadaljujemo z namestitvijo. Kliknemo na gumb *Naprej*.

17/32

bira komponent	
Povzetek Vse je nared za namestitev programa Firef	ох. 🥝
Sledeče komponente bodo zdaj nameščene:	
🧐 Brskalnik Firefox in:	
 Program za poročanje o kakovosti 	
v naslednje mesto:	
🗀 C:\Program Files\Mozilla Firefox	
	N
Kliknite gumb Naprej za nadaljevanje.	К
	< Nazaj Naprej > Prekliči

Slika 21: Povzetek izbir

Prične se nameščanje Mozille Firefox. Grafični trak nam ponazarja potek namestitve.

Slika 23: Zaključek namestitve

Po kliku Dokončaj se avtomatično zažene brskalnik Mozilla Firefox.

Ob namestitvi se na namizju ustvari ikona brskalnika, tako lahko brskalnik zaženemo z enostavnim dvoklikom na to ikono.

Mozilla Firefox

Slika 24: Izgled brskalnika

Ungjaran Braded Pagisi Zarmanisi Ogodia > - 🎯 🖸 😚 🎝 🖓 🌦 🖉 🚺

Namestitveni sistem nam sporoči naslednji korak namestitve. Po potrditvi koraka se prične nameščanje na disk. Sistem namestitve nam sporoča, kam bo namestil Mozillo Firefox. Ker smo izbrali standardno namestitev, se bo Mozilla Firefox namestila v mapo program files. Nadaljujemo s pritiskom na gumb Naprej.

Nameščanje	
Nameščam Firefox	
Trenutno se namešča Brskalnik Firefox	
Trenutno se namešča Brskalnik Firefox	
Trenutno se namešča Brskalnik Firefox'	
Trenutno se namešča Brskalnik Firefox'	

Slika 22: Nameščanje brskalnika

Po namestitvi nam namestitveni sistem sporoči, da smo uspešno namestili Mozillo Firefox. Ponudi nam možnost zagona Mozille Firefox. Ob izbiri opcije se nam bo ob končanju namestitve avtomatično odprl brskalnik.

Namestitev dokončamo s klikom na gumb Dokončaj.

🗸 🔘 Peyd 🔯

3.5. DELOVNO OKOLJE IN PRIVZETE NASTAVITVE

3.5.1. MENIJI

Pregledni meniji nam ponujajo možnosti in nastavitve brskalnika. Ponujajo nam veliko možnosti, zato lahko brskalnik priredimo svojim potrebam in navadam.

Datoteka Urejanje Pogled Pojdi Zaznamki Orodja Pomoč

Slika 25: Meniji

3.5.1. ORODNA VRSTICA

Orodna vrstica (pospeševalni trak) vsebuje najpogostejše ukaze za brskanje po Internetu. Pomen ikon:

nazaj	-
naprej	
osveži	Part of the second seco
ustavi	
domov	
vnos povezav	http://
začetek prenosa strani	💿 Pojdi
iskanje z izbranim iskalnikom	0

Pod orodno vrstico se nahaja vrstica zaznamkov. Vrstica je namenjena hranjenju tistih strani, ki jih največkrat obiskujemo.

3.5.3. ODPIRANJE SPLETNE STRANI

Če želimo obiskati spletno stran, natipkamo v naslovno vrstico njen internetni naslov, npr. **www.institut-oko.si**, in nato kliknemo gumb ^{Pojdi} ali pritisnemo *Enter*.

3.5.3.1. Uporaba funkcije naprej/nazaj

Ob zagonu brskalnika Mozilla Firefox sta ikoni naprej/nazaj obarvani sivo. Sivo so obarvane, ker še nismo obiskali nobene strani, zato ni možen sprehod med obiskanimi stranmi. Po pregledu nekaj strani se puščici obarvata zeleno, kar pomeni, da se lahko vračamo na predhodne strani ali obratno.

Poleg gumba naprej/nazaj nam Mozilla Firefox omogoča tudi hitro vrnitev na že obiskano stran, ki smo jo nedavno obiskali. In sicer z levim gumbom miške kliknemo na mini puščico ob puščici nazaj, prikazal se nam bo meni že prej obiskani strani. Iz priloženega menija poiščemo stran oz. naslov strani, ki jo želimo ponovno obiskati. V nekaj sekundah nas računalnik vrne na izbrano stran.

Slika 26: Izbira že obiskanih povezav

3.5.3.2. Določitev domače strani

O <u>r</u> odja	Po <u>m</u> oč	
Spletr	n <u>o</u> iskanje	Ctrl+K
Branje	e gošte (0 nove)	
Novo	sporočilo	Ctrl+M
Brend	si	Ctrl+J
<u>R</u> azši	itve	
<u>T</u> erne		
Konzo	ila JavaSgript	
Podat	kį o strani	
Počist	i gasebne podati	ke Ctrl+Shift+Del
Možn	osti	

Slika 27: Meni

orodja

Domača stran je tista, ki se prikaže vedno, ko zaženemo Mozillo Firefox. Poskrbimo, da bo to stran, ki si jo želimo pogosto ogledovati. Lahko pa imamo za domačo stran tako, ki vsebuje hiter dostop do vseh želenih informacij. Domačo stran si lahko nastavimo sami.

V padajočem meniju **Orodia** odpremo Možnosti. Prva izbira, ki nam je na voljo, so možnosti Splošno. Tukaj lahko izbiramo možnost domače strani. Izbrana stran se bo naložila ob vsakem zagonu Mozille Firefox

in ob kliku na ikono 🤷. Lahko izbiramo med tremi različnimi možnostmi vnosa domače strani. Prva možnost je Uporabi trenutno stran, ki nam domačo stran nastavi na trenutno odprto stran v brskalniku. Druga možnost je Uporabi zaznamek, kjer lahko izbiramo domačo stran med zaznamki, in tretja možnost je Uporabi prazno stran. Pri zadnji izbiri se bo ob zagonu brskalnika odprla prazna stran.

1950 Children						
1:				4	503	
Splošno	Zasebnost	Vsebina	Zavihki	Prenosi	Napredno	
- Domača st	tran					
Naclováli	http://por	tal baby.ce	nter si/Pori	alSI OlDeck	tonDefault asny	
110001(1):	nephpor	G. 1000 (C	te evek i te e			
		Ľ	Jporabi gre	nutno stran	Uporabi zaznamek	Ugorabi prazno stran
Privzeti br	skalnik —					
Col music			Xa da anti-	a ki ku ali a la ili		Droupeiadai
M Fireit	ux naj ob <u>z</u> ago	anu preveri,	ce je privz	eu prskali lik		Prevenzga)
Povezava						
	kako nai se Fir	refox povež	e na intern	et.	ſ	Nastavitve povezave
Določite, k						
Določite, k	(and frag 50 f a					
Določite, k						
Določite, k						
Določite, k						
Določite, ł						
Določite, k						
Določite, k						

Slika 28: Vrstica za vnos privzete domače strani

3.5.3.3. Shranjevanje spletne strani

Datoteka	Urgjanje	Pogled	Pojdi
<u>N</u> ovo ok	no	Ctrl+N	
Nov <u>z</u> av	ihek	Ctrl+T	
Odpri <u>m</u> e	esto	Ctrl+L	
<u>O</u> dpri da	toteko	Ctrl+O	
Zapri ok	10	Ctrl+Shift-	F₩
Zapri <u>z</u> ar	vihek	Ctrl+₩	
Shr <u>a</u> ni sl Pošlji <u>s</u> tr	ran kot an	Ctrl+S	
Priprava	strani		
Predogle	ed tiskanja		
Pre <u>d</u> ogle <u>N</u> atisni	ed tiskanja 	Ctrl+P	
Pre <u>d</u> ogle <u>N</u> atisni . Uvoz <u>i</u>	ed tiskanja 	Ctrl+P	
Predogla Natisni . Uvozi Delaj v t	ed tiskanja yrezpoveza	Ctrl+P	

Slika 29: Shranjevanje

V meniju Datoteka kliknemo Shrani stran kot in dvokliknemo mapo, v katero želimo shraniti stran. V polje Ime datoteke vnesemo ime za stran. V polju Vrsta izberemo vrsto datoteke. Če želimo shraniti vse datoteke, ki so potrebne za prikaz strani, vključno s slikami, okviri in datotekami s slogi, izberemo Celotna spletna stran. Z izbiro te možnosti shranimo vsako datoteko v svoji izvirni obliki. Če

želimo shraniti samo trenutno HTML stran, izberemo

Shranjevanje k	sot	?×
S <u>h</u> rani v:	🔁 CD cover 🕑 😗 📁 🛄 -	
Moji nedavni dokumenti Moji nedavni dokumenti Namizje	in odoganju strani ■ Napola pri naloganju strani	
Moji dokumenti		
💭 Moj računalnik		
	Ime datoteke: moja stran	Shrani
Moja omrežna	⊻rsta datoteke: Celotna spletna stran	Prekliči

Spletna stran, le XHTML, Z izbiro te možnosti shranimo informacije na spletni strani, ne shranimo pa slik, zvokov ali drugih datotek. Če želimo shraniti samo besedilo na trenutni spletni strani, izberemo **Datoteka z besedilom**. Z izbiro te možnosti shranimo informacije na

<u>D</u> atoteka	Urgjanje	Pogled	Pojdi
Novo ok	no	Ctrl+N	
Nov <u>z</u> avi	ihek	Ctrl+T	
Odpri <u>m</u> e	esto	Ctrl+L	
<u>O</u> dpri da	toteko	Ctrl+O	
Zapri ok	10	Ctrl+Shift-	F₩
Zapri <u>z</u> ar	vihek	Ctrl+₩	
Shr <u>a</u> ni sl Pošlji <u>s</u> tr	ran kot an	Ctrl+S	
Priprava	strani		
Predogle	ed tiskanja		
<u>N</u> atisni .		Ctrl+P	
Uvozį			
Delaj v <u>b</u> Izhod	yrezpoveza	ivnem načir	iu

spletni strani v obliki golega besedila. Shranjene strani lahko kasneje pregledamo z ukazom Datoteka | Odpri datoteko. Lahko jo poiščemo tudi z raziskovalcem in jo odpremo z dvoklikom na ime datoteke.

Odpri datoteka	D	? 🛛
lšči v.	: 🔁 CD cover 💽 🔇 🏂 🛤	- -
Moji nedavni dokumenti Mamizje	Contectele ya, Kagaka pri nalaganju strani ■ (Napaka pri nalaganju strani	
) Maji dakumenti		
S Moj računalnik		
🧐 Moja omrežna	I <u>me</u> datoteke: Napaka pi nalaganju strani V Vrsta dagotek: Datoteke HTML V	<u>O</u> dpri Prekliči

Slika 32: Izbira datoteke za odpiranje

datotek

Slika 31: Odpiranje

3.5.3.4. Tiskanje spletne strani

Izberemo ukaz **Datoteka** | **Natisni** ali kliknemo gumb **Natisni** v orodni vrstici. Določimo možnosti za tiskanje. Izbiramo lahko med možnostmi vse, stran od do in izbor. Če imamo možnost tiskanja na več tiskalnikov izberemo ustreznega. Po izbiri in nastavitvah kliknemo na **V redu**.

Tiskalnik	
Ime: HP LaserJet 5L	Lastnosti
Stanje: Pripravljen	
Vrsta: HP LaserJet 5L	
Kje: LPT1:	
Komentar:	<u>I</u> iskanje v datoteko
Obseg tiskanja	Kopije
⊙⊻se	Število <u>k</u> opi; 1 😂
OStrani od: 1 do: 1	
	1 ² ³ 1 ² ³ ∠ ² ^{biranje}
Natisni okvirje	
🔿 Kot <u>p</u> ostavljeno na zaslonu	
🔿 Izbrani <u>o</u> kvir	
⊖ ⊻sak okvir posebej	V redu Prekliči

3.5.4. PRILAGODITEV ORODNE VRSTICE

Privzete nastavitve Firefoxa skrijejo večino njegovih posebnosti. Verjetno razvijalci niso hoteli, da bi se novi uporabniki česa ustrašili. Pokazane bodo nekatere priporočljive nastavitve (za nekatere nastavitve je potreben ponovni zagon Firefoxa!).

3.5.4.1. Dodajanje gumbov

Privzeto ima Mozilla Firefox samo pet gumbov:

- prejšnja stran
- naslednja stran
- osveži
- ustavi
- domov

Priporočeno je dodati še naslednjih pet:

- nov zavihek,
- prenosi,
- zgodovina,
- zaznamki,
- tiskanje.

Slika 35: Dodani gumbi

na

Gumbe dodamo po sledečem postopku:

Pogled, nato *Orodna vrstica* in *Prilagodi*. Odpre se okno z vsemi možnimi gumbi, ki jih nato samo primete in povlečete (skoraj) kamor koli.

Kliknite

Slika 36: Izbira ustreznih gumbov

Slika 34: Privzeti gumbi

🖕 - 🧼 - 🎅 区 😭

Slika 38: Izgled orodne vrstice

3.5.4.2. Iskanje nedavno obiskanih strani (zgodovina)

Na voljo je več načinov iskanja spletnih mest in strani, ki smo si jih ogledali v nekaj zadnjih dneh, urah ali minutah. Iskanje strani, ki smo si jo ogledali v nekaj zadnjih dneh:

Zgoo	lovina	×
<u>I</u> šči		Raz <u>v</u> rsti 🔻
• 🚞	Včeraj	
+ 📄	Pred več dnevi (2)	
H 🚞	Pred več dnevi (3)	
• 🚞	Pred več dnevi (4)	
• 🚞	Pred več dnevi (5)	
H 🚞	Pred več dnevi (6)	
• 🚞	) Starejše od 6 dni	

Slika 38: Zgodovina

V orodni vrstici kliknemo gumb P- Zgodovina. Prikaže se plošča z zgodovino, v kateri so povezave s spletnimi mesti in stranmi, ki smo jih obiskali v preteklih dneh in tednih. Spletno stran prikažemo tako, da v vrstici z zgodovino kliknemo teden ali dan, nato izberemo ustrezno povezavo in jo kliknemo.

Z

Če želimo razvrstiti vrstice zgodovino ali iskati v njej, na vrhu

vrstice z zgodovino s klikom na puščico ob gumbu izberemo ustrezno obliko razvrščanja ali v vrstico iskanje vpišemo ustrezne kriterije za iskanje.

Zgodovina	🛛 🔇 Nalagam
Išči	Raz <u>v</u> rsti 🔻
🕀 🛅 Včeraj	Po da <u>t</u> umu in času
🖃 📴 Pred več dnevi (2)	Po <u>s</u> trani
- 📄 Adblock Filterse	• Po <u>d</u> atumu
- 📄 Addons :: Mozil	Po številu obiskov
- 📄 Baby Center Sp	– Po datumu <u>z</u> adnjega obiska

Slika 39: Izbira parametrov za prikaz zgodovino

3.5.4.3. Dodajanje iskalnih pogonov

🔊 E-izobraževanje
G Google (sl)
Yahoo
🔊 Najdi.si
SOV.5I
Dod <u>a</u> j iskalnike

iskalnik v zgornjem desnem kotu. bo potrebno na www.google.com

ako drugo stran z iskalnikom. iskalni pogon, vtipkajte ključne nter. Če ste si namestili slovenski venske iskalnike že v seznamu!

	Thursday
Mycroft	
 links for end users: links for developers: related projects: 	Bonel Search (Boinsteil Requests) Datus Report (Saff) Hore to Jone Jakoine Contribute (Documentation) Datus Statigne (Jonger Datus) (Datus Datus) (Datus) (Datus) Search Datus - Chemical Search Battan (Datus) Search (Datus) (Datus) (Particularky (Nachderson)) (Datus) (Datus
Search results	
Iere are the plugins th	at match your query. Click on the plugin name to install. After installations wait 15 sec before clicking the search bar.
he output below was	cached at 15:14:26 on 25 May 2006. To view more recent changes, please use the advanced search and select 'skip cache'.
 General 	
□ ✓ ☑ <u>Najdi</u> plugins found. s your favorite search	ij = 🚾 (<u>mijd. 1</u> 1) by Charles Cayyil [<u>loge: it]</u> engine mising here? Then you can <u>find again, tell us</u> , or, even better, <u>write it yourself and mbmit it</u> If you know some HTML, it's eary to
☐ ✔ 🔊 <u>Najdi</u> plugins found. s your favorite search	ij © © <u>(mijd. 1</u> 1) by Charles Caygil <u>(loge: if)</u> engine misining here? Then you can <u>find again, tell us</u> , or, even better, <u>write it yourself and mbmit it</u> . If you know some HTML, it's easy to xoy
☐ ✓ Ø <u>Najdi</u> plugins found. 's your favorite search ☐ Plugins with this sy	g = ¹ = (and a) by Chates Caygil [<u>loder i</u>] engine mixing here? Then you can <u>find again, till us</u> , or, even better, <u>write it yourself and rohmet it</u> If you know some HTML, it's eary to toy mbol are based on the Sherlock standard.
 Mardi plugins found. s your favorite search Plugins with this sy Plugins with this sy 	gi 🖻 🔚 (<u>anjek n</u>) by Charles Caygill [<u>lodge</u> n]] engine märing here? Then you can <u>find again, tell us</u> , or, even better, <u>write it yourself and mbenit it</u> . If you know some HTML, it's eary to <u>toy</u> mbol are based on the Sherlock standard dod are based on the OpenSearch standard
Vajdi Vajdi plugins found. syour favorite search Plugins with this sy Plugins with this sy Ylugins with this sy	a) a contract of the second
Veitaidi Veitaidi	g =
A Statin Plugins found. syour favorite search Plugins with this sy Plugins with this sy Plugins with this sy This plugin has not This plugin is curve	n =
Naidi Naidi plugins found. syour favorite search Plugns with this sy Plugns with this sy Plugns with this sy This plugin has not This plugin has not This plugin is curre Mousecover the status	g 📽 🔤 (anjak a) by Charles Caygal [Jodger #1] engine mining here? Then you can <u>find again, tell ur</u> , or, even better, <u>write it yourself and mbenit it</u> . If you know some HTML, it's eary to kny nobel are based on the Sherlock standard mbel should be working. If they do not, then please judge the plagin been tested syst, so it might not be working as expected. Inty broken. If you are able to fin it, please notant an update. Otherwise, please try again later. conto to see the date the plagin was last updated (marked U) and the date the plagin was last verified (marked V).
Naida Plogins found. Plogins of this sy Plogins with this sy This plogin is curre This plogin is curre This plogin set the status N This plogin was ad	g =
Naida Naida Iougins found. Iougins found. Plugins with this sy This plugin is curve Naida the superior of the status	ng =

Slika 42: Dodajanje iskalnikov

Slika 42: Izbira dodatnih možnosti za dodajanje iskalnikov

Če vašega priljubljenega iskalnika ni v seznamu, ga lahko zelo enostavno dodate: pritisnite ikono v oknu iskalnika in na dnu seznama na Dodaj iskalnike. Odpre se vam Mozillina spletna stran s seznamom najbolj priljubljenih iskalnikov, na dnu tega seznama je tudi povezava, na

kateri lahko najdete mnogo dodatnih iskalnikov. Po izbiri vašega novega iskalnika, kliknite nanj in v oknu, ki se odpre, pritisnite V redu.

O O Inštitut OKO, september 2007

3.5.4.4. Dodajanje zaznamkov

Firefox					
<u>Z</u> aznamki	O <u>r</u> odja	Po <u>m</u> oč			
Dodaj r	ned zaznar	mke Ctrl+D			
Dodaj vse zavihke med zaznamke Ctrl+Shift+D					
Upravljaj z zaznamki					
🕞 Osebna orodna vrstica 🕨					
🗁 Hitre poizvedbe					
C Mozilla Firefox in Mozilla					
MSN.com					
📄 Radio S	station Gui	de			
📄 Baby O	enter Splei	tni portal!			
🚞 zagradi	iva		•		

Zaznamke lahko dodajate na vsaj tri načine. Ko ste na strani, ki jo želite dodati pritisnite *Zaznamki* in nato *Dodaj med zaznamke*. V oknu, ki se odpre, izberite, kam želite postaviti zaznamek.

Slika 43: Zaznamki

Drugi način je, da "primete" z miško slikico levo od naslova spletne strani in ga povlečete v orodno vrstico.

Za	znamki	O <u>r</u> oc	lja	Po <u>m</u> oč	
-	4			00	http://www.institut-oko.si/
) w	/indows	Market	:plac	e 🗋 Po	ovlecite in spustite to ikono, da se ustvari povezava do te strani
			S	Slika 4	5: Hitro dodajanje zaznamkov

Slika 46: Upravljanje zaznamkov

3.5.4.5. Dodajanje živih zaznamkov

Slika 47: Živi zaznamki

Živi zaznamki so zelo uporabna stvar, če vas zanimajo sveže novice. Ta vrsta zaznamkov vam bo v živo pobrala naslove novic s strani, ki ste jo dodali pod žive zaznamke. Strani, na katere

Dodajanje	zaznamka 🛛 🗙
Ime: Ustvari v:	Institut OKO - Domov
 Zazi 	namki Osebna orodna vrstica Hitre poizvedbe Mozilla Firefox in Mozilla zagradiva
Nov įmenik	< V redu Prekliči

Slika 44: Dodajanje zaznamkov

Za najpogosteje obiskane strani lahko zaznamek prenesete pod vrstico za vnos povezav in jih imate tako zmeraj pri roki.

Tretji način je, da pritisnete **Zaznamki** in nato **Upravljanje zaznamkov**. Odpre se vam

urejevalnik zaznamkov kjer jih lahko dodajate, odstranjujete, spreminjate, premikate, urejate itd.

9	b0e-13a3a9e9	7384%7d	<u>a e</u> 🗸
	Dodajanje	živega zaznamka 🛛 🗙	
	Ime:	Addons :: Mozilla Add-ons :: Add Feature	
	<u>U</u> stvari v:	🗀 Osebna orodna vrstica 🛛 🔽 🔽	
		V redu Prekliči	

Slika 48: Dodajanje živih zaznamkov

Kliknite na ikono, nato v oknu *Ustvari v*, ki se odpre, izberite ustrezno mesto zapisa živega zaznamka. Če želite, popravite še ime, nato kliknite V redu. Sedaj lahko s klikom na novo dodani zaznamek izberete novico, ki vas zanima, in jo takoj odprete. Vse novice sveta so lahko sedaj od vas oddaljene le en klik!

8.5.4.6. Zamenj	ava teme	Teme
Otodia Poggoč Spletno iskanje Ctrl+K Branje gožke (0 nove) Nove gporočilo	Tema določa videz Firefoxa. Privzeta tema	Fredox (dedudt) 20 The offskithere
Prenosi Ctrl+3	OKO, september 2007 23/32	the browser, reloaded 🔶 🔶 🚱
Počisti zasebne podatke Ctrl+Shift+Del Možnosti		C Odstroni, C Llorabi temo

Slika 49: Zamenjava teme

je dokaj neprivlačna. Temo zamenjate tako, da kliknete na **Orodja** in **Teme**. Odpre se okno, v katerem si izberete temo, ki jo želite uporabljati.

Če želite dodati temo v seznam, kliknite Več tem.

Odpre se stran Firefox Add-ons z izbiro različnih zanimivih tem. Izberemo želeno temo in kliknemo na Install now

Slika 52: Stran s temami

Firefox (default) 2.0 The default theme Noia 2.0 (eXtreme) 3.12 Fully skinned based on Noia ic 🙆 Odstrani 🕜 Uporabi temo obitve Večter

za

tem.

novo

in

končanem

Slika 55: Izbira teme

Po izbiri zapremo okno in brskalnik, ter ga ponovno zaženemo. Po ponovnem zagonu se pojavi nova tema.

3.5.4.7. Stalni prikaz zavihka

Orodja	Po <u>m</u> oč	
Spletr	n <u>o</u> iskanje	Ctrl+K
Branje	e gošte (0 nove)	
Novo	sporočilo	Ctrl+M
Brend	si	Ctrl+J
<u>R</u> azši	itve	
<u>T</u> erne		
Konzo	la JavaSgript	
Podat	kį o strani	
Počist	i zasebne podatk	e Ctrl+Shift+Del
Možni	osti	

Slika 56: Izbira možnosti

Ta nastavitev je dobrodošla, ko se navadite brskati z zavihki. Privzeta nastavitev je, če je odprt samo en zavihek, je skrit in vam trenutno gledana stran "poskoči" vedno, nato ko odprete nov zavihek.

To se nastavi na sledeč način: greste pod Orodja in Možnosti.

V oknu, ki sem vam odpre, izberite ikono Zavihki in nato odkljukajte Skrij vrstico z zavihki, ko je odprta le ena spletna stran. Potrdite z pritiskom na V redu in ponovno zaženite Mozillo Firefox.

Slika 57: Nastavitve zavihkov

3.5.4.8. Uporaba zavihkov

Uporaba zavihkov sicer ni nastavitev je pa dobro, da veste, kako se jih uporablja. Zavihki vam namreč zelo olajšajo in pospešijo brskanje po spletu.

Nov zavihek odprete s klikom na gumb 🔤, ki smo ga dodali v orodno vrstico. Če želite nove

zavihke zapreti, kliknite s sredinskim gumbom miške na zavihek in ta se bo zaprl.

<u>D</u> atoteka	Ur <u>e</u> janje	Pogled Poj	di <u>Z</u> aznamk	Orodja	Po <u>m</u> oč	
-	🔈 - 🛃	🗵 🏠	- 🖓 🚔	۵ 🚺	09 http://www.institut-c	oko.si/
Custor	nize Links 📔	Free Hotmai	Window	s Marketplace	📄 Windows Media 📄 W	indows
Baby C	enter Spletni	portall		🕼 Institut	OKO - Domov	ttp://ok.scv.si - Domov

Slika 59: Odpiranje strani z zavihki

Kdaj jih je dobro uporabljati?

Kadar ne želite izgubiti stika z vašo prvotno stranjo oziroma kadar veste, da se boste nanjo še vrnili.

Primer je klikanje slik v fotogaleriji, pri klikanju po rezultatih iskalnika ali kadar preprosto želite imeti odprtih več strani naenkrat. Recimo, da kupujete nekaj na spletu in imate odprtih več spletnih trgovin istočasno, lahko zlahka primerjate cene ...

Navadite se jih uporabljati, ne bo vam žal!

3.5.4.9. Razširitve

ooja Pomoc	
Spletn <u>o</u> iskanje	Ctrl+K
Branje gošte (0 nove)	
Novo sporočilo	Ctrl+M
Prenosi	Ctrl+3
<u>R</u> azširitve	
Teme	
Konzola JavaS <u>c</u> ript	
Podatkį o strani	
Počisti zasebne podati	æ Ctrl+Shift+Del
Možnosti	

Slika 60: Razširitev

Slika 62: Začetek nameščanja

		0 5		5	5	
funkcij	Firefox	ku na	enos	stave	en 1	način.
Razširite	ev je	ogror	nno	in	por	nujajo
različne	mož	nosti.	Τe	estno	)	bomo
namestil	li dve	razšii	ritvi,	ki	sta	med
največki	rat pren	esenir	ni in			
uporablj	enimi r	azširit	vami			

Dodamo jih tako, da kliknemo

namestitev. Kliknemo na gumb Namesti zdaj.

Razširitve omogočajo dodajanje novih

5	Talkback 1.5	to Mozilla ora		
	Submic a crash report	to nozila.org.		

Slika 61: Okno za dodajanje razširitev

na *Orodja* in *Razširitve*, nato pa *Več razširitev*. Odpre se Mozillina spletna stran, na kateri si izberete razširitev. Razširitve lahko iščemo z brskanjem po spletni strani ali pa si pomagamo z iskalnikom, če poznamo ime razširitve. Razširitev enostavno namestite s klikom na izbrano razširitev. Pojavi se okno za

a 1	install Now (8 KB)
Other \	ersions

6	Razš	iritve
	_	Talkback 1.5 Submit a crash report to Mozilla.org.
	8	Fasterfox 1.0.3 Prilagoditve Firefoxa za hitrejše delovanje in omreženost.
	_	Adblock v.5 d3 * nightly 42 Filters ads from web-pages
	0	dstranį 🙆 Možnosti 💽 Najdi gosodobitve V <u>eč razšintev</u>

Slika 64: Nameščene razširitve

Slika 63, Izbira namestitve

Prikazali bomo namestitev "Fasterfox", ki pohitri prenos podatkov in s tem odpiranje spletnih strani in "Adblock," ki nam omogoča blokiranje slik, reklamnih napisov itd. Podrobneje si bomo pogledali razširitev Adblock. Po namestitvi razširitve "Fasterfox", se v desnem spodnjem kotu pojavi ikona

Slika 64: Ikona razširitve Fasterfox

Adblock

S to razširitvijo lahko preprečimo prikazovanje reklamnih napisov, poskakujočih sličic in podobnih motečih zadev. Namestitveni postopek je enak kot za zgornjo razširitev, najdete jo med prvimi desetimi naj priljubljenimi razširitvami.

25/32

- Slikico ali napis, ki se ga želimo znebiti, kliknite z desnim miškinim gumbom in izberite *Adblock Image*. Če so slike (reklame) v svojem okvirju, se vam ponudi tudi možnost *Adblock iFrame*. Pri reklamah v flash obliki ali filmčkih se pojavi prosojen zavihek, na katerem piše *Adblock,* nanj pa kliknete z levim miškinim gumbom.
- Ko izberete Adblock Image ali Adblock iFrame ali ko kliknete na Adblock zavihek, se pojavi okno, v katerem izberete OK. Na ta način boste preprečili prikaz dotični sliki (reklami), če se pa želite znebiti vseh reklam, uporabite zvezdico: izbrišite ime datoteke in namesto nje napišite zvezdico (*).

V nadaljevanju si bomo pogledali še nekaj dodatnih možnosti, ki jih lahko nastavimo v Mozilli Firefox.

4. PREDNOSTI BRSKALNIKA MOZILLA FIREFOX

4.1. BRSKANJE Z ZAVIHKI – HITREJE, UDOBNEJE, PREGLEDNEJE

🕲 Prirocniki in dokumenti - Mozilla Firefox						
Datoteka Urgjanje Pogle	d P <u>oj</u> di <u>Z</u> aznan	nki Orodija Pomoč				
🖕 • 🧅 • 🤔 💿 🕎 🗋 http://www.arnes.si/objave.htm						~
📔 Windows Marketplace						
G 18či z Googleom: razdalje med kraji 🙀 RTV Slovenija		Prirocniki in dokumenti				
- dan			KONTAKTNI NASLOVI	WWW POVEZAVE	ISKANJE	
			ARNES p.p. 7 Jamova 39 1001 Ljubljana			
	Akademska in raziskovalna mreža Slovenije		tel: (01) 479 88 00 fax: (01) 479 88 99 e-mail: arnes@arnes.si			
					o g an no on on	

Okno brskalnika z odprtimi tremi zavihki.

Brskanje z zavihki vam bo spremenilo življenje! Povezave na spletni strani lahko odprete v zavihkih v ozadju in jih obiščete, ko ste pripravljeni. Močno vam olajša pregled nad odprtimi stranmi, saj vam omogoča, da si vse ogledate znotraj enega okna. Premikanje med zavihki je zelo

enostavno - za ogled strani preprosto kliknete na željen zavihek. Zavihki se naložijo v ozadju, zato lahko brskate po spletu hitreje - in pregledneje. Povezavo odprete v novem zavihku tako, da pritisnete na srednji miškin gumb in sočasno držite pritisnjeno tipko Ctrl.

Z zavihki je splet hitrejši in bolj učinkovit. Lahko se osredotočite na branje vsebine strani ne da bi razmišljali o zamenjavi oken. Medtem ko berete vsebino strani, se v ozadju v zavihkih že nalagajo povezave, ki ste jih sprožili. Ko ste pripravljeni, da jih preberete, so že naloženi in vam ni treba čakati.

Čeprav se ideja sliši zelo preprosto, pomeni brskanje z zavihki pravo revolucijo v načinu brskanja. Mozilla Firefox ponuja najbolj preprosto in najbolj učinkovito različico brskanja z zavihki, ki je danes na voljo.

4.2. ZAVRAČANJE POJAVNIH OKEN

Ikona prikazuje, da je Mozilla Firefox preprečil odprtje pojavnega okna. Znebite se nadležnih oglasov v oknih! Mozilla Firefox učinkovito zaustavi nezaželena pojavna okna, kljub temu pa še vedno prikazuje tista, ki jih želite videti. Zavračanje pojavnih oken in preprost upravljalnik sta preprosta za uporabo.

Nekatere strani uporabljajo pojavna okna v dobrohotne namene. Ko Mozilla Firefox zavrne pojavno okno, se v vrstici stanja pojavi posebna ikona. S klikom nanjo odprete seznam naslovov oken, ki jih je brskalnik zaustavil, med katerimi lahko izberete tista, ki jih želite videti.

4.3. PRILAGODLJIVE ORODNE VRSTICE

Orodne vrstice si lahko prilagodite, kot vam najbolj ustreza.

Orodne vrstice so povsem prilagodljive, torej omogočajo dodajanje in odstranjevanje gumbov, iskalnih polj, zaznamkov ... ter ustvarjanje lastnih orodnih vrstic.

Vse predmete v orodni vrstici lahko premaknete v eno samo vrstico, tako da prihranite prostor na zaslonu za vsebino spletnih strani. Prav tako lahko izbirate med majhnimi in velikimi ikonami, ikonami z besedilom in samo besedilom. Preprosto izberite *Pogled > Orodne*

vrstice > Po meri ... in si prikrojite Mozilla Firefox, kot vam najbolj ustreza.

4.4. IZBOLJŠANE MOŽNOSTI ISKANJA

Google		
p		
plakat		
pošta		

Mozilla Firefox vam pomaga pri izpolnjevanju obrazcev in si zapomni vaše iskalne nize.

Eno izmed najbolj pogostih opravil na spletu je iskanje. To so spoznali tudi
razvijalci Mozilla Firefoxa, ko so oblikovali brskalnik, in rezultat je brskalnik s trenutno najboljšimi iskalnimi sposobnostmi.

Desno v orodni vrstici je vrstica za iskanje, ki naredi spletno iskanje dostopnejše in udobnejše. Preprosto pritisnite kombinacijo tipk Ctrl+K ali kliknite v vrstico za iskanje, vnesite iskalni niz in pritisnite *Enter*. Podpira

možnost "*Najdi na tej strani*", iskanje z iskalnikom Google.

Možnost samodejne dopolnitve si zapomni vaše iskalne nize in strani, ki ste jih obiskali. Deluje celo na spletnih obrazcih! Že med samim pisanjem vam bo dajala odlične predloge.

4.5. HITRA IN UDOBNA STRANSKA VRSTICA

Stranska vrstica ponuja številne udobnosti, o katerih lahko pri drugih brskalnikih le sanjate.

pomočjo stranske vrstice v Mozilla Firefoxu lahko dostopite do številnih uporabnih stvari. Preko *Vrstice za zaznamke* lahko z miško na preprost način upravljate zaznamke. Preprosto povlecite zaznamek na novo mesto in sprememba bo opazna takoj tudi v meniju Zaznamki. Desno-kliknite zaznamek, če želite dostopiti do več možnosti.

Z *Vrstico za zgodovino* lahko na preprost način obiščete strani, ki ste jih že prej obiskali. Povezave so urejene po časovnem zaporedju, kar vam daje odličen pregled. Če iščete točno določeno stran, vnesite nekaj ključnih besed polje *Išči*: in pritisnite *Enter*!

Za nadaljevanje odkrivanja »ognjene lisice« si lahko pomagate s spletnim naslovom: http://mozilla.lugos.si/MFH/index.html

5. NAČINI ISKANJA

Stavek, ključne besede :

- □ vremenska napoved za primorje
- □ zgodovina Slovencev
- □ jezikovne tehnologije
- 🗆 devizni tečaji

Velika začetnica (iskalnik ne razlikuje med velikimi in malimi črkami):

- Sava
- Samo
- IBM

28/32

5.1. ZAHTEVNEJŠE TEHNIKE ISKANJA

Iskalnik omogoča tudi zahtevnejše tehnike iskanja. Ker je osnovno iskanje že dovolj "inteligentno", po naših izkušnjah uporaba zahtevnejših tehnik pride do izraza le v posameznih primerih iskanja.

5.1.1. "FRAZA"

"Aleš Milena" (ime priimek)

Ker osnovno iskanje že upošteva razmik med besedami (proximity) in zadetke, kjer so le-te bližje ena drugi, razvrsti višje, narekovaji pridejo do izraza le v primeru, če se zahteva vrstni red besed.

5.1.2. "KLICAJ"

!mize

Preprečimo, da bi iskalnik iskal po vseh slovničnih oblikah vpisane besede - miza, mize, mizi, mizo, miz, mizi ...

5.1.3. "PLUS/MINUS +/-"

- beseda naj se ne pojavi v zadetkih

+ zadetki morajo vsebovati besedo (to je privzeti način iskanja)

Zvezdica, vprašaj * ?

Npr. in?titut* => ? nadomesti eno neznano črko; * nadomesti več neznanih črk

5.1.4. "AND, OR, NOT"

(France Prešeren) and not KUD

Za navdušence, ki ne morejo brez logičnih izrazov.

5.1.5. "PO POLJIH"

#polje iskana_beseda
#polje [vrednost_do]
Išče po poljih. V zbirki WWW strani so dostopna polja: #url, #anchortext, #text, #length,
#modified, #title, #keywords, #abstract

6. NALOGE ZA PONOVITEV

- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Nemčiji ukvarjajo s proizvodnjo avtomobilov. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.altavista.com«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v novo mapo »IZ26«. Poiščite logotip podjetja »Erico« iz Velenja in ga shranite v novo mapo »C:\Vaja_Internet\Eriko« z imenom »erico«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja vstavite v mapo med priljubljenimi »IZ26«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo s prodajo živil preko interneta. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v mapo »ZivilaAA«. Logotip iskalnika najdi.si shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\AA« z imenom »LogoNajdi«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo »ZivilaAA« (priljubljene v brskalniku).
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo s prodajo avtomobilov »Renault«. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v novo mapo »AB10«. Sliko vsaj enega avtomobila (katerega koli) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\AB10« z imenom »Avto«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo priljubljenih povezav »AB10«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo s prevozništvom. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v mapo »BC10«. Sliko vsaj enega logotipa prevoznika (kateregakoli) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\BC102 z imenom »Prevoznik«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo priljubljenih povezav »BC10«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo z borznim posredovanjem (prodajo in odkupom delnic). Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v novo mapo 2XY19«. Sliko vsaj enega logotipa podjetja (rezultat iskanja) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\XY19« z imenom borza. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo priljubljenih povezav »XY19«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo z računalniškim izobraževanjem. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v mapo »YZ19«. Sliko vsaj enega logotipa podjetja (rezultat iskanja) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\YZ19« z imenom »Sola«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo priljubljenih povezav »YZ19«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo z bančnimi storitvami. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v novo mapo »XY19«. Sliko vsaj enega logotipa podjetja (rezultat iskanja) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\XY19« z imenom »banka«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo priljubljenih povezav »XY19«.

- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo s proizvodnjo pohištva. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v mapo »YZ19«. Sliko vsaj enega logotipa podjetja (rezultat iskanja) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\YZ19« z imenom »Pohistvo«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo priljubljenih povezav »YZ19«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se na Hrvaškem ukvarjajo s proizvodnjo peciva. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.altavista.com«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v novo mapo »KO26«. Poiščite logotip podjetja »Termoelektrarne Šoštanj« in ga shranite v novo mapo »C:\Vaja_Internet\KO26« z imenom »tes«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo z zdraviliškim turizmom. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v mapo »F28«. Sliko vsaj enega zdravilišča (katerega koli) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\F28« z imenom »Dopust«. Vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) vstavite v mapo priljubljenih povezav »F28«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo s prodajo elektronskih komponent. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.najdi.si«. Stran uporabe iskanja in vsaj tri uspešno najdene rezultate iskanja (povezave) shranite med priljubljene v novo mapo med priljubljenimi z imenom »I14«. Logotip podjetja »Conrad« shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\I14« z imenom »LogoConrad«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v svetu ukvarjajo s prodajo tiskalnikov. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja. Stran uporabe iskanja in vsaj še tri uspešno poiskane povezave vstavite med priljubljene v mapo »IJ23«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v svetu ukvarjajo s finančnim svetovanjem. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja. Stran uporabe iskanja in vsaj še tri uspešno poiskane povezave vstavite v zaznamke pod mapo »IK56«. Poiščite in shranite logotip podjetja »Premogovnik Velenje« v mapo »C:\Vaja_Internet\St25« pod imenom »Logo_Premog«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v svetu ukvarjajo z borznim posredništvom. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja. Stran uporabe iskanja in vsaj še tri uspešno poiskane povezave vstavite v priljubljene znotraj mape »J4«. Poiščite in shranite logotip »Občine Velenje« v mapo »C:\Vaja_Internet\St74 pod imenom »Logo_Obcina«.
- V svetovnem spletu poiščite podjetja, ki se v Sloveniji ukvarjajo s proizvodnjo vrtnih paviljonov oz. garnitur. Iščite z uporabo naprednega načina iskanja na iskalniku »www.altavista.com«. Stran uporabe iskanja obvezno shranite med priljubljene v novo mapo »JUN_INF3«. Sliko vsaj enega logotipa podjetja (rezultat iskanja) shranite v mapo »C:\Vaja_Internet\SLIKA« z imenom »LOGO_VRT«.

7. POGOJI UPORABE

Vse pravice so pridržane. Gradiva so zaščitene s pravicami intelektualne lastnine. Gradiva je dovoljeno uporabljati izključno samo za vašo osebno - nekomercialno rabo in nekomercialna izobraževanja, pod pogojem, da v kopijah gradiv ohranite vse pravne poduke o avtorskih in drugih pravicah iz naslova lastništva, ki so v izvirnikih gradiv. Vsako drugo distribuiranje, spreminjanje gradiv ali kakršenkoli drug način brez predhodnega pisnega dovoljenja, je prepovedan. Prepovedana je uporaba gradiv za komercialna izobraževanja, lahko pa se uporabljajo za izobraževanja v procesih splošne vzgoje in izobraževanja (v šolstvu). Gradiva so zaščitena z avtorskimi pravicami in vsakršna nepooblaščena uporaba gradiv je lahko kršitev zakonodaje, ki ureja avtorske pravice. Če prekršite katerega od navedenih pogojev, vam avtomatično preneha veljati dovoljenje za uporabo tega gradiva in ga morate nemudoma uničiti.

Osebna raba:

Gradiva lahko uporabljate neomejeno brez kršitev pri osebnem izobraževanju (samoizobraževanju), ne glede ali ste fizična ali pravna oseba.

